

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
SILVIO MELI**

Seduta tat-3 ta' Dicembru, 2003

Avviz Numru. 323/2002/1

Pierre Darmanin

vs

**Moira u Christopher
konjugi Agius**

Il-Qorti,

Rat l'avviz fuq indikat datat is-16 ta' Marzu tas-sena 2002 li permezz tieghu l-attur sejjah lill-konvenuti quddiem din il-qorti sabiex jghidu ghaliex m'ghandhomx ikunu kkundannati:

1. Ihalis su s-somma ta' tlett elef tlett mijha u erbgħha u sittin Lira Maltin u disghin centezmu (Lm3,364.90,0), jew somma verjuri bilanc parti minn

somma akbar rappresentanti in kwantu ghas-somma ta' elfejn disa' mijas u sitta u ghoxrin Lira Maltin, (Lm2,926.00,0), il-bilanc dovut fuq il-prezz ta' kcina maghmula u mwahhla mill-attur fuq inkarigu taghhom stess; u in kwantu ghas-somma ta' erba' mijas tmienja u tletin Lira Maltin u disghin centezmu, (Lm438.90,0), it-taxxa fuq il-valur mizjud dovut skond il-Ligi fuq il-bilanc fuq citat dovut lill-attur;

2. Bl-ispejjez, inkluz dawk tal-Ittra Ufficjali datata 29 ta' Ottubru, tas-sena 2001 u bl-imghax legali mid-data tal-konsenza sad-data tal-effettiv pagament;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet datata d-19 ta' Gunju tas-sena 2002 li permezz tagħha l-konvenuti ecceppew is-segwenti:

1. Illi t-talba tal-attur hija nfodata fil-fatt u fid-dritt u għandha tigi michuda bl-ispejjez kontra tieghu stante illi l-kcina maghmula u mwahhla mill-istess attur fil-fond residenzjali tal-eccipjenti mhix tal-kwalita' pattwita u ma nhadmitx skond is-sengħa u l-arti u b'materjal idoneu u bil-materjal pattwit izda b'materjal ta' kwalita' inferjuri, u dan kif se jiġi ppruvat ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

2. Illi, subordinatament u mingħajr ebda pregudizzju għas-suespost, il-bilanc reklamat mill-attur huwa ezagerat u eccessiv stante illi l-eccipjenti hallsu lill-attur is-somma ta' elf Lira Maltin, (LM1,000.00,0), akkont tal-prezz u l-bilanc li kien għad fadal kien ta' elfejn, erba' mijas u hamsin Lira Maltija, (Lm2,450.00,0), u dan kif jirrizulta mir-ricevuti datati 24 ta' Jannar, tas-sena 2000 u 15 ta' Gunju tas-sena 2001 rilaxxjati mill-istess attur hawn immarkati bhala Dok. 'A', u 'B';

3. Illi l-eccipjenti qegħdin jipprevalixxu ruħhom minn dawn il-proceduri sabiex iressqu 'I quddiem il-kontro-talbiet tagħhom;

Rat ukoll il-kontro-talba tal-konvenuti datata wkoll id-19 ta' Gunju tas-sena 2002 li permezz tagħha wara li ppremettew is-segwenti:

1. Illi l-konvenuti rikonvenzionanti kienu ordnaw kcina mingħand l-attur rikonvenzionat, liema kcina kellha tigi supplita u mwahħla sa mhux izjed tard minn Ottubru, tas-sena 2000 (vide Dok. `A`);
2. Illi l-konvenuti rikonvenzionanti hallsu lill-attur rikonvenzionat is-somma ta' elf Lira Maltija, (LM1,000.00,0), akkont tal-prezz permezz ta' pagament ta' tlett mitt Lira Maltija, (Lm300.00,0), fl-24 ta' Jannar, tas-sena 2000 u pagament iehor ta' seba' mitt Lira Maltija, (Lm700.00,0), fil-15 ta' Gunju tas-sena 2001 (vide Doks. `A` u `B`);
3. Illi l-attur rikonvenzionat issupplixxa lill-konvenuti rikonvenzionanti bil-kcina minnhom ordnata ferm wara t-terminu pattwit kif fuq espost;
4. Illi, di piu`, il-kcina magħmula, supplita u mwahħla mill-attur rikonvenzionat ma kienetx tal-kwalita' pattwita u ma nhadmitx skond is-sengħa u l-arti u b'materjal idoneu u bil-materjal pattwit izda b'materjal ta' kwalita' inferjuri, u dan kif ser jigi ppruvat ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kawza;
5. Illi konsegwentement il-konvenuti rikonvenzionanti sofrew u qegħdin isofru danni konsistenti, inter alia, anke fl-awment fil-prezzijiet rizultanti minhabba fit-trapass taz-zmien bejn dik id-data, u cioe' Ottubru, tas-sena 2000, meta l-attur rikonvenzionat kelli jissupplixxi u jistalla kcina ta' kwalita' mahduma skond is-sengħa u l-arti u d-data l-għidha illi fiha l-konvenuti rikonvenzionanti għandhom jordnaw kcina ohra mingħand terzi persuni;

sejhu rikonvenzjonalment lill-attur quddiem din il-qorti sabiex jghid ghaliex m'ghandux ikun ikkundannat:

1. Illi jirrifondi u jhallas lura lill-konvenuti rikonvenzionanti s-somma ta' elf Lira Maltija, (Lm1,000.00,0), minnhom lilu mhalla akkont tal-prezz tal-kcina minnhom ordnata u minnu maghmula u supplita;
2. Illi prevja kull dikjarazzjoni ohra talvolta mehtiega u necessarja, tiddikjara illi l-konvenuti rikonvenzionanti sofreww danni bhala konsegwenza tal-agir tal-attur rikonvenzionat illi naqas milli jissupplixxi l-kcina in kwistjoni entro terminu pattwit u meta s-supplixxa l-imsemmija kcina din ma kienetx tal-kwalita' pattwita u ma kienetx mahduma skond is-sengha u l-arti u bl-uzu ta' materjal idoneu u pattwit;
3. Illi tillikwida d-danni sofferti mill-konvenuti rikonvenzionanti okkorrendo bl-opera ta' perit nominandi; u
4. Tikkundanna lill-attur rikonvenzionat biex ihallas lill-konvenuti rikonvenzionanti dik is-somma in linea ta' danni kif likwidata minn din l-Onorabbi Qorti;
5. Bl-ispejjez kollha kontra l-attur rikonvenzionat u bl-imghax legali sad-data tal-hlas effettiv.

Rat ukoll in-nota ta' l-eccezzjonijiet ta' l-attur datata l-5 ta' Settembru tas-sena 2002 li permezz tagħha eccepixxa s-segwenti:

1. Illi f'kull kaz, u minghajr pregudizzju ghall-premess, il-premessi tal-konvenuti rikonvenjenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante illi l-kcina lilhom kkunsenjata kienet mahduma skond l-

ispecifikazzjonijiet ta' l-istess konjugi Agius, u kull xoghol li sar fuq il-kcina wara l-kunsenja mill-attur rikonvenut saru fuq specifikazzjonijiet tal-istess konjugi Agius li riedu jzidu u/jew jivvarjaw l-ispecifikazzjonijiet originarjament moghtija lill-attur rikonvenut, u mhux minhabba xi inadempjenza jew nuqqas ta' sengha jew arti da parti ta' l-istess attur rikonvenut, jew minhabba materjal inferjuri, u dan kif jigi ppruvat ahjar waqt l-andament tal-kawza;

2. Illi minghajr pregudizzju ghal premess lammont rikjest mill-attur rikonvenut jirrifletti l-prezz tax-xogholijiet kollha li saru mill-istess attur rikonvenut in oltre ghat-taxxa dovuta fuq tali prezz, u dan ukoll kif jigi ppruvat waqt l-andament tal-kawza;
3. Illi ghalhekk il-konvenuti rikonvenjenti ma soffrew l-ebda danni;
4. Illi ghalhekk it-talbiet tal-konvenuti rikonvenjenti għandhom jigu michuda bl-ispejjeż, u bl-imghax legali kontra l-istess konvenuti rikonvenjenti;
5. Salv eccezzjonijiet ulterjuri premessi mill-Ligi;

Semghet ix-xhieda prodotta;

Rat id-dokumenti esebiti nkluz ir-relazzjoni peritali;

Semghet it-trattazzjoni orali tar-rappresentanti legali tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

Illi l-fatti li taw lok ghall-procedura odjerna jistgħu jigu sintetikament kompilati bil-mod segwenti:

1. **Illi fl-1997 l-attur u l-konvenuti kienu iltaqghu wara li ta' l-ahhar kienu raw ix-xoghol ta' l-attur;**
2. **Illi l-konvenuti "riedu jordnaw", (ara fol 12), kcina tal-gewz minghand l-attur u tahom stima tal-kcina li talbu fl-1997;**
3. **Illi fis-sena 2000 il-konvenuta marret mal-papa' tagħha għand l-attur u riedet tagħmel depozitu fuq il-kcina;**
4. **Illi peress li kien ghadda perjodu konsiderevoli l-attur ried jagħmel stima gdida;**
5. **Illi l-istima li saret kienet ibbazat fuq dik originali u hi komplexxivamente ammontanti ghall-tlett elef, seba' mijha u hamsa u disghin Lira Maltin, (Lm3,795.00,0), nonostante li fid-dokument immarkat Dok PD2, a fol 16, il-bilanc pattwit bejn il-partijiet jirrizulta li hu dak ta' tlett elef, mijha u hamsin Lira Maltin, (LM3,150.00,0);**
6. **Illi l-attur beda jahdem il-kcina de quo f'Marzu tas-sena 2001 u jirrizulta li l-konvenuti kien jaraw xi progress kien qed isir billi jivvxitaw il-mahzen ta' l-attur ta' spiss;**
7. **Illi meta l-attur wasal ghall-fazi tal-kolorazzjoni tal-kcina de quo, jidher li bagħat ghall-konvenuti biex jiġi determinat il-kulur ta' l-istess bi precizjoni;**
8. **Illi l-attur isostni li jipprepara xi "sample" u li l-konvenuti accettawh;**
9. **Illi l-konsenja avverat ruhha fil-15 t'April tas-sena 2001 u proprju hekk kif kien ser jaffettwa din il-konsenja beda jisma' kwantita' ta' ghajjat u storbju fejn il-konvenut sostna ma' l-attur li kien għamel il-kcina hazina;**

10. Illi f'dan l-istadju jirrizulta li l-konvenut sostna li l-kcina kellha ebra' (4) pulzieri nieqsa, haga li giet negata mill-attur stante li l-kcina kienet għadha zarmata u mhux imwahħla f'posta;
11. Illi nonostante dan il-konvenut ta' struzzjonijiet lill-attur biex jarma l-kcina fuq il-post, liema kcina twahhlet ezatt kif iprogettata;
12. Illi tlett (3) xhur wara din l-okkazzjoni jirrizulta li l-konvenuti effettwaw pagament ta' seba' mitt Lira Maltin, (Lm700.00,0), ohra;
13. Illi jirrizulta li issa f'dan il-perjodu l-konvenuti ddecidew li riedu xi xogħolijiet ohra;
14. Illi kien hemm xi xogħolijiet ohra li riedu l-konvenuti u l-attur isostni li ried jigi mhallas il-kumplament dovut;
15. Illi l-konvenuti jidher li offrew li jħallsu lill-attur biss is-somma ta' elf Lira Maltin, (LM1,000.00,0);
16. Illi peress li zviluppar diversi divergenzi ohra bejn il-partijiet l-attur kien kostrett jibda din il-procedura;
17. Illi l-kcina mertu ta'din il-procedura giet depozitata taht l-awtorita' ta' din il-qorti permezz ta' cedola appozita f'dan ir-rigward;

Ikkunsidrat:

Illi l-konvenuti jsostnu sintetikament is-segwenti:

1. Illi huma ordnaw kcina kompluta bil-mejda u bis-siggijiet; “side-board” u “island” mingħand l-attur;

2. Illi l-materjal involut kelli jkun tal-gewz;
3. Illi dan ix-xoghol kelli jkun lest sa Ottubru tas-sena 2000 ghalkemm giet ikkonsenjata wara kif indikat aktar qabel fil-paragrafu numru 9;
4. Illi immedjatament kif raw din il-kcina l-konvenuti ma kienux konvinti peress li rrizultaw diversi problemi;
5. Illi nonostante l-possibilita' li l-konvenuti taw lill-attur biex jikkoregi l-izbalji riskontrati "...*id-difetti ma bdewx jitghattew, anzi l-kcina giet aghar,*" (fol 58);
6. Illi ghalkemm il-konvenuti hallsu lammont ta' elf Lira Maltin (LM1,000.00,0), lill-attur pero' jirrizulta li waqqfu jeffetwawlu l-pagamenti l-ohra;
7. Illi l-konvenuti talbu l-ghajnuna ta' espert li nformahom li l-kcina de quo bl-oggetti l-ohra magħħha kellhom diversi difetti "...*illi biex il-kcina tittranga x-xogħol ried jibda mill-bidu għaliex id-difetti qegħdin fil-ghajn*", (ara fol 58);
8. Illi effettivament il-kcina de quo qatt ma giet uzata u giet depozitata l-qorti formalment;
9. Illi għalhekk qed jitolbu r-rifuzjoni ta' l-elf Lira Maltin, (LM1,000.00,0), già mhalla lill-konvenut bhala akkont;
10. Illi in vista tat-tardivita' u tad-difetti riskontrati intavolaw it-talbiet rikonvenzjonali tagħhom skond il-ligi;

Ikkunsidrat:

Illi in vista tan-natura tal-kaz din il-qorti kienet kostretta tahtar espert tekniku biex jiggwidaha;

Illi fl-espletazzjoni ta' l-inkarigu lilu moghti din il-qorti m'ghandha xejn x'ticcensura fl-operat tieghu anzi tagħmel tagħha l-konkluzzjonijiet ta' l-istess espert;

Illi l-istess espert isostni in sintesi s-segwenti:

1. Illi biex jigu riparati d-difetti riskontrati “*...huwa daqsxejn difficli ghaliex hemm certu affarijiet fl-ghamara li biex jigu riparati jridu jigu mibdula kompletament,*” (ara fol 25);
2. Illi in effetti x-xogħol mill-attur ma sarx skond is-sengħa u l-arti, (ara fol 25);

Illi in oltre l-istess espert isostni in kontro-ezami li d-difetti riskontrati ma humiex ikkagunati mill-uzu li l-konvenuti setħu għamlu mill-ghamar de quo izda “*...sehhew waqt il-manifattura*”, (ara fol 42);

Ikkunsidrat:

Illi tenut kont tad-direzzjoni moghtija lill-qorti mill-espert minnha nominat fuq talba tar-rappresentant legali ta' l-attur, filwaqt li tirrespingi t-talbiet attrici u l-eccezzjonijiet ta' l-istess attur, takkoji l-eccezzjonijiet tal-konvenuti u t-talbiet rikonvenzjonali tagħhom u konsegwentement:

1. Tordna lill-attur Pierre Darmanin biex jirrifondi lill-konvenuti Moira u Christopher konjugi Agius l-ammont ta' elf Lira Maltin, (LM1,000.00,0) minnhom imħalla bhala akkont;
2. Tiddikjara li l-konvenuti sofrew danni in konsegwenza ta' l-agir ta' l-attur fuq sintetikament

Kopja Informali ta' Sentenza

indikat ikkwantifikat “arbitrio boni viri” fl-ammont ta’ elf u hames mitt Lira Maltin, (Lm1,500.00,0);

3. Tordna lill-attur Pierre Darmanin ihallas din is-somma hekk likwidata fil-paragrafu precedenti lill-konvenuti konjugi Agius, bl-ispejjez u bl-imghaxijiet legali dovuti.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----